

Roll No. ....

Total Pages: 04

1156
I YEAR ARTS EXAMINATION, 2019
SOCIOLOGY
Paper – II

Sociology in India: Structure and Change

Time: Three Hours

Maximum Marks: 100

PART – A (खण्ड – अ)

[Marks: 20]

Answer all questions (50 words each).

All questions carry equal marks.

सभी प्रश्न अनिवार्य हैं। प्रत्येक प्रश्न का उत्तर 50 शब्दों से अधिक न हो।

सभी प्रश्नों के अंक समान हैं।

PART – B (खण्ड – ब)

[Marks: 50]

Answer five questions (250 words each).

Selecting one from each unit. All questions carry equal marks.

प्रत्येक इकाई से एक-एक प्रश्न चुनते हुए, कुल पाँच प्रश्न कीजिए।

प्रत्येक प्रश्न का उत्तर 250 शब्दों से अधिक न हो।

सभी प्रश्नों के अंक समान हैं।

PART – C (खण्ड – स)

[Marks: 30]

Answer any two questions (300 words each).

All questions carry equal marks.

कोई दो प्रश्न कीजिए। प्रत्येक प्रश्न का उत्तर 300 शब्दों से अधिक न हो।

सभी प्रश्नों के अंक समान हैं।

PART – A / खण्ड- अ

Q.1 Write short answers of the following questions -

निम्नलिखित प्रश्नों के संक्षेप में उत्तर लिखिए –

(a) Define textual view of Indian Society.

भारतीय समाज के पाठीय परिदृश्य की परिभाषा दीजिए।

(b) Who wrote the book “India’s Changing Villages”?

“इण्डियाज़ चेन्जिंग विलेजेज” नामक पुस्तक किसने लिखी?

(c) Give two characteristics of villages.

गाँव की दो विशेषताएँ बताइए।

(d) Write two tribes of central zone.

मध्यवर्ती क्षेत्र की दो जनजातियाँ लिखिए।

(e) Give two characteristics of Indian culture.

भारतीय संस्कृति की दो विशेषताएँ बताइए।

(f) What do you mean by Life expectancy?

प्रत्याशित आयु से आप क्या समझते हैं?

(g) Define caste.

जाति को परिभाषित कीजिए।

(h) Give two aims of Hindu Marriage.

हिन्दू विवाह के दो उद्देश्य बताइए।

(i) Give two hindrances of social change.

सामाजिक परिवर्तन में दो बाधाएँ बताइए।

(j) Define Modernization

आधुनिकीकरण को परिभाषित कीजिए।

PART – B / ਖਣਡ – ਬ

UNIT -I/ ਇਕਾਈ – I

Q.2 Discuss the views of G.S. Ghurye regarding textual view.

ਪਾਠੀਂ ਪਰਿਦ੃ਸ਼ਯ ਕੇ ਸਮੱਬਨਧ ਮੈਂ ਜੀ. ਏਸ. ਘੁਰ੍ਹੇ ਕੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਕੀ ਵਾਖਥਾ ਕੀਤਿਆ।

Q.3 Discuss the views of S. C. Dube on field view.

ਕ्षੇਤ੍ਰੀਂ ਪਰਿਦ੃ਸ਼ਯ ਪਰ ਏਸ. ਸੀ. ਦੁਬੇ ਕੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਕਾ ਉਲਲੇਖ ਕੀਤਿਆ।

UNIT -II/ ਇਕਾਈ – II

Q.4 Define City and give its characteristics.

ਨਗਰ ਕੋ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਿਆ ਤਥਾ ਇਸਕੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਏਂ ਬਤਾਇਆ।

Q.5 Explain the concept of Weaker section.

ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਰਗ ਕੀ ਅਵਧਾਰਣਾ ਕੋ ਸਮਯਾਇਆ।

UNIT -III/ ਇਕਾਈ – III

Q.6 Discuss ethnic diversity in India.

ਭਾਰਤ ਮੈਂ ਨੂਜਾਤੀਂ ਵਿਵਿਧਤਾ ਬਤਾਇਆ।

Q.7 Write a sociological note on “over - population”.

“ਜਨਾਧਿਕਿਤਾ” ਪਰ ਏਕ ਸਮਾਜਸ਼ਾਸਤ੍ਰੀਂ ਟਿਪਣੀ ਲਿਖਿਆ।

UNIT -IV/ ਇਕਾਈ – IV

Q.8 Explain the types of Family in India.

ਭਾਰਤ ਮੈਂ ਪਰਿਵਾਰ ਕੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸਮਯਾਇਆ।

Q.9 Discuss the recent trends in Hindu Marriage.

ਹਿੰਦੂ ਵਿਵਾਹ ਕੀ ਆਧੁਨਿਕ ਪ੍ਰਵੱਤਿਆਂ ਕੀ ਵਾਖਥਾ ਕੀਤਿਆ।

UNIT -V/ ਇਕਾਈ – V

Q.10 Define Westernization and give its characteristics.

ਪਸ਼ਿਚਮੀਕਰਣ ਕੋ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਿਆ ਤਥਾ ਇਸਕੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਏਂ ਬਤਾਇਆ।

Q.11 Explain the impact of urbanization on social structure.

ਸਾਮਾਜਿਕ ਸੰਚਨਾ ਪਰ ਨਗਰੀਕਰਣ ਕੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਕੀ ਵਾਖਥਾ ਕੀਤਿਆ।

PART – C / ਖਣਡ – ਸ

Q.12 Explain the Ideological basis of Indian Society.

ਭਾਰੀ ਸਮਾਜ ਕੇ ਦਾਰਨਿਕ ਆਧਾਰਾਂ ਕੀ ਵਾਖਾ ਕੀਜਿਏ।

Q.13 Write an essay on “Town”.

“ਕਸਬਾ” ਪਰ ਏਕ ਲੇਖ ਲਿਖਿਏ।

Q.14 Discuss “Linguistic Diversity in India”.

ਭਾਰਤ ਮੋਂ ਭਾਸਾ ਸਮੱਬੰਧੀ ਵਿਵਿਧਤਾ ਕੀ ਵਾਖਾ ਕੀਜਿਏ।

Q.15 Explain characteristics of Caste.

ਜਾਤਿ ਕੀ ਵਿਸ਼ੇ਷ਤਾਏਂ ਸਮਝਾਇਏ।

Q.16 Discuss the characteristics of Globalisation and its impact on Indian Society.

ਭੂਮਣਡਲੀਕਰਣ ਕੀ ਵਿਸ਼ੇ਷ਤਾਏਂ ਬਤਾਇਏ ਤਥਾ ਇਸਕੇ ਭਾਰੀ ਸਮਾਜ ਪਰ ਪੱਧਨੇ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਮਾਵਾਂ ਕੀ ਵਾਖਾ ਕੀਜਿਏ।
